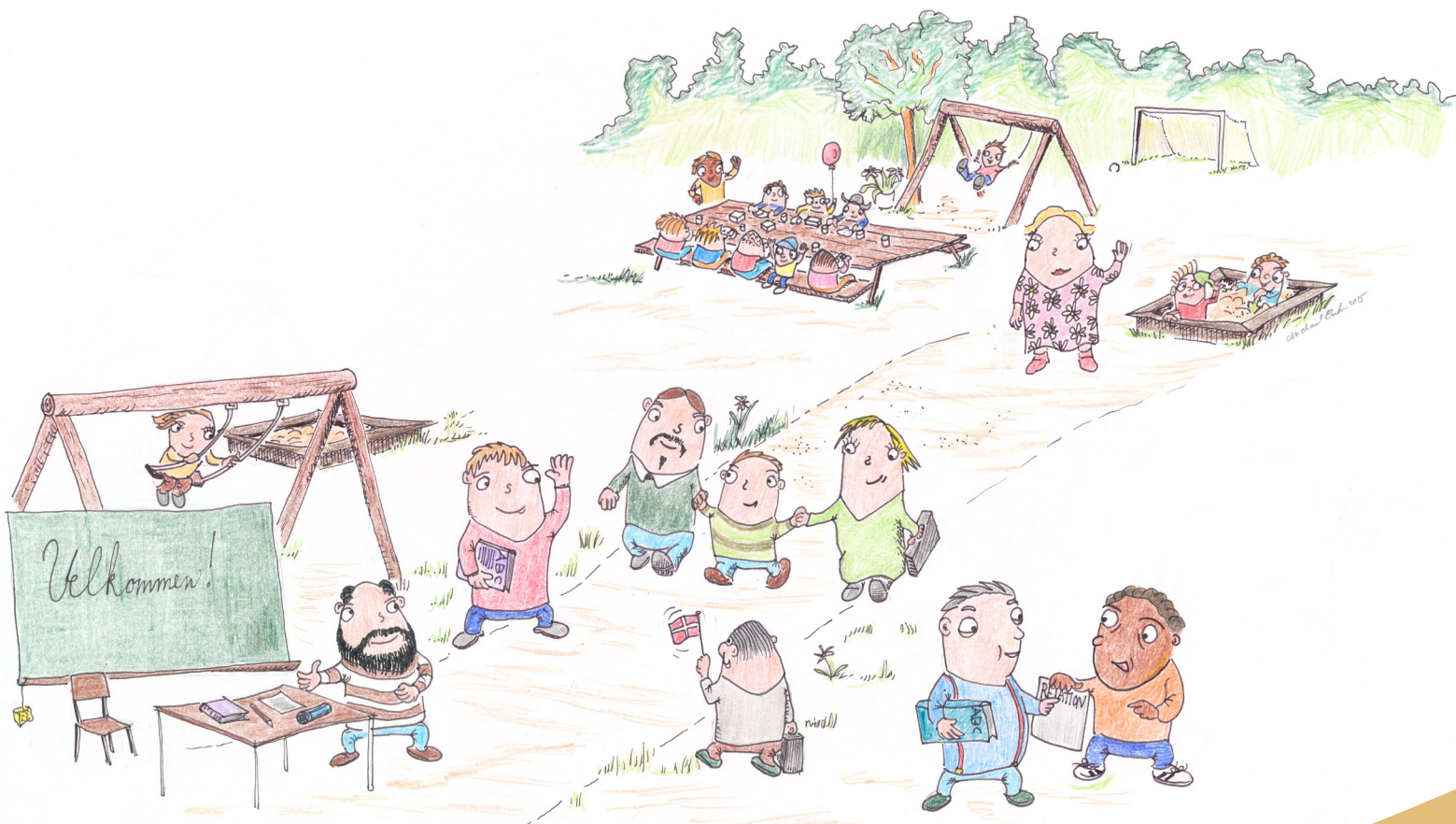

DEN GODE OVERGANG

- fra børnehave til skole

VEJLE
KOMMUNE

DEN GODE OVERGANG – FRA BØRNEHAVE TIL SKOLE

Indledning

Børn udvikler sig i fællesskaber, skriver vi i vores børne- og ungepolitik. En god overgang fra børnehave til skole er kendetegnet ved, at alle børn oplever at være en del af gode inkluderende fællesskaber.

Overgangen fra børnehave til skole er en af flere livsovergange i børns liv. Identitet, relationer og roller forandres, og derfor har det stor betydning, at børns tidligere erfaringer aktivt inddrages i overgangen. Når vi skaber mulighed for deltagelse i mangfoldige børnefællesskaber, viser vi børn, at de er vigtige i det nye miljø.

Denne folder sætter retning for overgangsarbejdet mellem børnehaver og skoler i Vejle Kommune og skal dermed sikre, at alle børn får så god en overgang som muligt. Principperne skal ses i forlængelse af børne- og ungepolitikken.

Folderen omfatter:

- Værdier – som overgangen i Vejle Kommune bygger på.
- Perspektiver – børn, forældre og professionelles.
- Otte pejlemærker – som børn skal øve sig i.

Folderen henvender sig primært til fagpersonale i børnehaver og skoler.

Alle børnehaver og skoler er forpligtede på at udarbejde lokale samarbejdsaftaler for den gode overgang. Samarbejdsaftalen beskriver samarbejdet mellem børnehaver, skoler og forældre og understøttes af fælles overgangsredskaber.

Betingelser og muligheder er forskellige fra område til område. Mange børn starter i skole i et andet område, end hvor de går i børnehave. Disse børn skal også have en god overgang, selvom samarbejdet mellem børnehave og skole ikke nødvendigvis kan være lige så tæt her som mellem den lokale børnehave og skole. Derfor er et fælles afsæt vigtigt.

Værdier i overgangen

Med afsæt i børne- og ungepolitikken sætter fire værdier en ramme for samarbejdet, som beskriver det børnesyn, vi har i overgangen: Børn i balance, Rammer der rummer, Relationer rykker og Vær i verden.

Børn i balance

Børn er forskellige og har forskellige forudsætninger. Vi skal derfor møde alle med passende forventninger og realistiske læringsmål både socialt, fagligt og personligt.

Overgangen fra børnehave til skole handler om at skabe mulighed for deltagelse for alle børn i de mange arenaer, som overgangen består af.

Børn skal opleve læringsmiljøer, hvor de bliver set, de skal have det godt, og de skal kunne være i, at nogle dage er bedre end andre.

I tæt samarbejde med forældre og andre vigtige voksne øver vi, sammen med børnene, deres kompetencer til at skabe balance i livet.

Rammer der rummer

Vi skubber til rammerne for det lokale fællesskab sammen – fagprofessionelle, forældre og andre vigtige voksne. I fællesskabet kigger vi udad, på hinanden og på det, der er større end den enkelte. Med plads til forskellighed skaber vi tryghed og rum til store og små fællesskaber i overgangen.

Vi fokuserer på det, vi er fælles om, og skubber til rammerne for det lokale fællesskab i overgangen. Som fagprofessionelle går vi forrest.

Vi hjælper børn, forældre og andre vigtige voksne med at navigere i overgangen – også når det er svært.

Relationer rykker

Alle børn skal opleve tryghed gennem gode relationer til andre børn og voksne – særligt i overgangen. Balancen er at skubbe, gribe og støtte børn, så de får modet til at prøve sig frem og træffe aktive valg i fællesskabet.

Fagprofessionelle, forældre og andre vigtige voksne skal være nærværende i relationen. Vi skal sammen øve os i at vurdere, hvornår der er brug for os.

Vi skal sikre, at børns erfaringer kommer i spil, så vi skaber mulighed for deltagelse for alle børn. Målet er, at børn oplever, at vi er med til at skabe sammenhæng i overgangen.

Vær i verden

Alle børn skal have mulighed for at deltage aktivt i egen overgang, være engagerede og have lyst til at møde fremtiden. Børn møder nye muligheder og krav i overgangen, som rusten dem til at kunne forstå og begå sig i en foranderlig verden.

Vi skaber rammer for, at børn kan udvikle sig, være nysgerrige og modige i fællesskabet – og i mødet med andre børn og familier.

Med afsæt i lokale samarbejdsaftaler er børnehaver og skoler forpligtet på at samarbejde og være vidende om hinandens hverdag.

TRE PERSPEKTIVER - I DEN GODE OVERGANG

I Vejle Kommune skal følgende tre perspektiver indarbejdes i overgangen: Børn, professionelle og forældres. Udgangspunktet er børnenes perspektiv, fordi det er børnene – og børns oplevelse af den gode overgang – der er vigtigst.

Professionelle og forældre har i samarbejde ansvaret for at skabe de bedste rammer for en god overgang. Forældre har en særlig rolle i børns overgang. Tillid og tidlig dialog er derfor vigtigt for samarbejdet i overgangen.

I børnehøjde

Børns forestillinger og forventninger har stor betydning for, hvordan overgangen opleves. Ofte har børn uafklarede forventninger til det nye sted, og det er vigtigt at tale med børn om, hvilke forventninger og forestillinger de gør sig.

Forældre og professionelle har sammen ansvaret for at „klæde børn på“, så de føler sig trygge og modige til at indgå i nye fællesskaber og møde nye børn og voksne. I overgangen kan børn have en oplevelse af at miste fodfæste for en stund, for så derefter at finde ny og brugbar grund under fødderne. I den proces skal vi øve os i at vurdere, hvornår der er behov for at skubbe, gribe og støtte børn så de bliver trygge i overgangen.

Børnefællesskaber er et vigtigt fundament for leg, læring og dannelse. Disse fællesskaber er med til at give børn den tryghed og trivsel der skal til, så børn bliver i stand både at tage, give og bidrage.

Professionelle skaber balance

Vi bevæger os væk fra et fokus på ”skoleparathed”, der handler om børns udviklingsmæssige færdigheder, til i højere grad at have fokus på passende forventninger og realistiske læringsmål.

Med et fælles fokus på at fremme mangfoldige børnefællesskaber, er systematik i samarbejdet og en tæt dialog både med hinanden og med forældre nødvendigt. Vi står på tær for at sikre børns muligheder for deltagelse i fællesskaber.

I samarbejdet forbinder vi den viden og de kompetencer, som børn bringer med sig fra børnehave til skole. Vi gør det lettere for børn at aflæse nye kontekster.

Det er vigtigt, at børn og forældre oplever, at vi går forrest og hjælper med at navigere i overgangen. Samarbejdet i overgangen skal tydeligt organiseres, så forældre ved, hvor vigtige de er i overgangen fra børnehave til skole.

Forældres rolle

Forældre har en afgørende rolle i overgangen til det nye. Forældre- og andre vigtige voksne skal tage ansvar og være medspillere i overgangen til nye fællesskaber.

Forældres tillid og engagement til samarbejdet med professionelle betyder meget for børns oplevelse af overgangen. Åbenhed og løbende dialog med forældre om deres rolle og konkrete opgave i forbindelse med overgangen er vigtig at definere tidligt – også i samarbejdsaftalen. Det vil sige, at forældre skal inddrages aktivt og ligeværdigt i samarbejdet og alle forældre skal kende folderen om forældresamarbejdet.

Fx har forældre en rolle i at understøtte nye fællesskaber, både i dialogen med professionelle og i dialogen med andre familier. Forældre kender deres børn bedst, og derfor er samarbejdet med dem vigtigt, både i forhold til det enkelte barn, men også det samlede børnefællesskab.

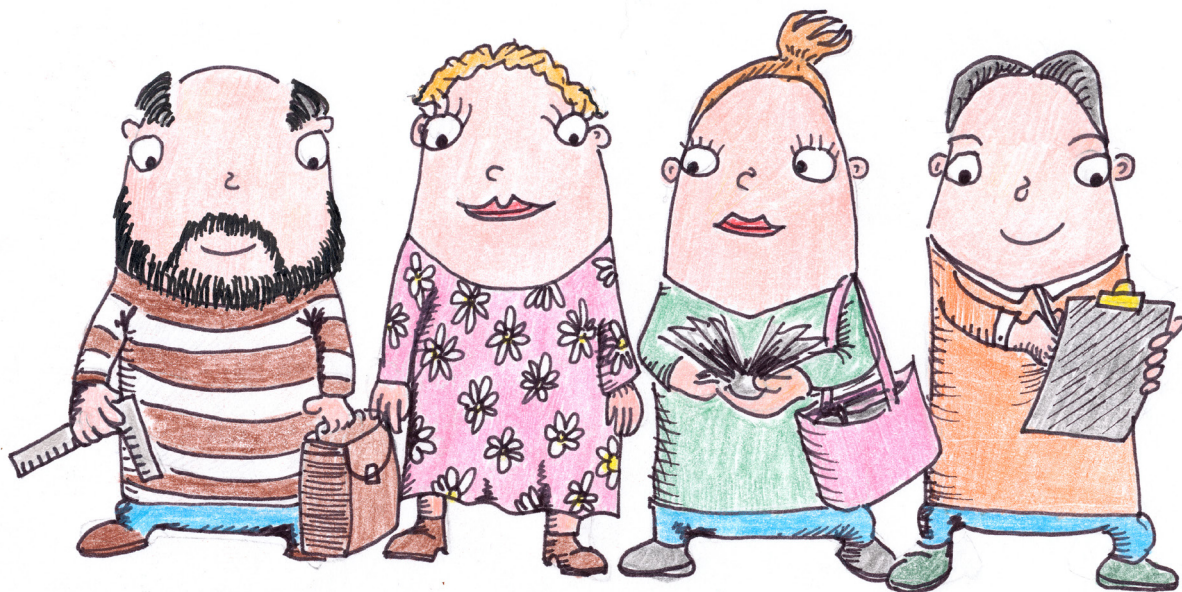
Den fælles samarbejdsaftale

Samarbejdsaftalen skal binde de tre perspektiver sammen og skal beskrive samarbejdet mellem børnehaver og skole i lokalområdet. Det skal defineres, hvordan børnehaver og skoler løbende samarbejder og udveksler viden om hinandens faglige praksis.

Det skal være tydeligt, hvordan parterne får viden om de læringsmiljøer, som børnene deltager i, og hvordan de sammen udvikler en fælles forståelse for børns læring.

Aftalen skal ses som et styringsredskab for samarbejdet, afspejle ambitionerne i børne- og ungepolitikken, og sikre en løbende nysgerrighed på hinandens forståelser i overgangen.

Samarbejdsaftalen skal samtidig indeholde bud på konkrete pædagogiske fællesskabende aktiviteter. En gang årligt skal samarbejdsaftalen evalueres, for at sikre, at der samles op på erfaringerne. Skabelonen til samarbejdsaftalen findes [her](#).

DEN GODE OVERGANG – FRA BØRNEHAVE TIL SKOLE

Overgangen foregår i et tæt samspil mellem børn, forældre og professionelle.

Sammen giver vi børn modet til at prøve sig frem, så vi styrker deres karakterdannelse og individuelle forudsætninger i overgangen. Dette gælder både i børnehaven og i skolen.

Vejle Kommune har valgt otte pejlemærker, som børn skal øve i overgangen, og som professionelle og forældre sammen skal have fokus på at understøtte.

8 PEJLEMÆRKER TIL AT STYRKE BØRNS KARAKTERDANNELSE

1. Relationer

Børn skal øve sig i at skabe og fastholde relationer til andre børn og voksne. Vi skal støtte dem og øve evnen til at indgå i de mange fællesskaber, som overgangen består af.

2. Robusthed og mod

Børn skal prøve sig frem, også når det er svært. Vi skal sammen støtte børn til at møde og håndtere nye udfordringer.

3. Sociale spilleregler

Børn skal øve sig i de sociale spilleregler, der er i fællesskabet. Vi skal støtte og skubbe børn, lære dem at give plads til andre og være i verden.

4. Forandringsparathed

Børn skal øve sig i, at kunne indgå i de mange skift, der er i løbet af en dag. Vi skal skabe struktur og øge evnen til at kunne agere og vide, hvad der forventes.

5. Selvkontrol og fokus

Børn skal øve sig i at være vedholdende i planlagte aktiviteter, udvise selvkontrol og holde fokus. Vi skal sammen hjælpe børn gennem klare rammer og struktur.

6. Udtrykke følelser

Børn skal øve sig i at kunne give udtryk for følelser og mærke efter, hvornår de har behov for hjælp.

7. Sprog

Børn skal øve sig i at kommunikere med andre børn og voksne. Vi skal støtte børn i at øve evnen til at kunne aflæse og bruge kropssprog.

8. Selvhjulpethed

Børn skal øve sig i alderssvarende færdigheder fx selv at tage tøj på, holde orden i egne ting mv. Vi skal hjælpe børn, fx ved at få ansvar for små opgaver og øve faste rutiner.

B&U

Skolegade 1 · 7100 Vejle

Tlf.: 76 81 00 00

post@vejle.dk

www.vejle.dk

VEJLE
KOMMUNE

August 2025